

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvántartásai és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Oppelik A. *Altalanos Tudósító-hirdetési osztálya Budapest.

Nyitltér pelttsora 20 fill.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

I.

A gyógynövényekről.

A gyógynövények termelésével hazánkban alig foglalkoznak, dacára annak, hogy termelésük igen jövedelmező, mint azt Németország és Anglia példája bizonyítja, hol a gyógynövények termelése annyira elterjedt, hogy valóságos mellékfoglalkozássá nőtte ki magát. Németországban, különösen Thüringiában, Erfurtban, Jena, Lipcse és Berlin környékén igen nagy arányokban termelik a gyógynövényeket s termelésükkel nagy jövedelmet állítanak elő.

Hazánk is rendelkezik olyan talaj- és klimatikus viszonyokkal, a melyek a gyógynövények termelését ép oly lehetővé és sikeressé tenné, mint Német- és Angolországban, vagy Észak-Amerikában. Termelésük könnyű, mivel többnyire igénytelen növények, úgy, hogy termelésükkel egyes értékelenebb helyeket is igen jól lehetne értékesíteni. Vannak azonban igényesebb félések is, melyek jó talajokat s rendszeres talajmivelést és trágyázást kívánnak. A trágyázást csakis műtrágyákkal eszközölhetjük, mert az istállótrágya károsan hat minőségére. Azonban nagy részük kevés igényvel bír, mint azt már azon körülmény is bizonyítja, hogy sok vadon élő gyógynövényünk a legrosszabb talajokon is megél és szépen fejlődik.

A vadon élő gyógynövények is már összegyűjtve szép kereset forrást nyújtanak. Rendszeres mezőgazdasági termelésükhöz nem kell más, mint ép jól kifejlett magvak vagy dugványok, eselleg gyökérsarjak

gyűjtése, lehetőleg figyelemmel kísérve szedés alkalmával azt, hogy a vadon előforduló gyógynövény milyen viszonyok között él, élve vagy se, hogyan szaporodik és milyen fejlődési állapotban legalkalmasabb orvosi célokhoz s a növény mely része képez gyógyászati cikket. Ezek legtöbbször már szedés alkalmával tájékozódást szerezhetünk s egy ide vonatkozó szakmunka beszerzésével könnyen kiegészítjük ismereteinket, a többi pedig a gyakorlat adja meg.

A gyógynövények hatásos részei szárított állapotban kerülnek forgalomba s ezért nagy gondot kell fordítani azok szárítására és aratás utáni elartására, mivel a gyógynövény értéke jelentékenyen ettől függ. A hatásos alkotórész nincs egyenletesen elosztva a növény egész szervezetében, hanem némelyiknél a gyökérzetben, másoknál a levelekben van elhelyezve stb. s vannak a növénynek olyan részei is, melyek ezen hatóanyagának egész híjjával vannak.

A gyógynövények közül a legtöbb gyökérzete miatt termeljük, s ezért ezek termelésénél fő a talaj mely megmunkálása, a gyökérzet erőteljesen fejlődésnek ki. Mélyen mivel s rendszeresen trágyázott talajon kevesebbet is szenvednek a szárazságtól, nagyobb és jobb minőségű terméseket adnak s egyesek jobban telelnek ki. Rendszeres termeléssel igen lehet fokozni az árat, mivel így a legjobb minőségű állítható elő. Túltermeléstől pedig egyáltalán nem kell tartanunk, mivel hazánkban sajnos nem foglalkoznak ezen magas jövedelmet hajtó növények termelésével.

II.

Az ugarolásról.

Az ugartartás célja nem más, mint a talajt egy évig pihentetni, hogy ezen idő alatt a talajban az elmállási processusok a lehető legfokozottabban mehessenek végbe s így a talaj felvehető tápanyagtartalma fokozódjék. Természetesen ezen hatás csak azon esetben fog mutatkozni, ha az ugarolás tartalma alatt a talaj megfelelő mivélésben részesül, mert az elmállási tényezők csak ezen esetben képesek kedvező vegyi és fizikai változásokat előidézni. Ezért tehát ugartartani részint azon célból, hogy ezáltal az igaz erőn takarékoskodjunk, céltalan eljárás, mert az ugartartás tulajdonképeni, a talajerőt fokozó hatása kellő mértékben csak azon esetben fog mutatkozni, ha az kellő és rendszeres talajmivélésben részesül.

Másik előnye az ugartartásnak az, hogy általa a talaj fizikai tulajdonságai lényegesen javulnak, mivel növényzet a talajon nincsen s az többszöri szántásnak van alávetve s különösen, mert őszi mély szántásban részesítjük azt. Az őszi mély szántással a talaj felülete nagyobb területen lesz kitéve a tél jelentékeny porlasztó hatásának.

Harmadik célja az ugarolásnak az, hogy a talajt az előző években felhalmozódott gyomoktól megtisztítsa, a mi azonban megint csak azon esetben érheto el, ha az rendszeres talajmivélésben részesítettük, mert máskülönben nemcsak hogy ezen célt el ne érhetjük általa, de határozottan állítható az, hogy a talajt még sokkal nagyobb mérvben

T Á R C Z A.

A pályanyertes rigó.

— Léni nem hallasz semmit? kérde Brandstatter Ádám ur legedesebb hajnali álmából feljedd pártját, mialatt ő maga felegyenesedék ágyában, hogy tisztában halljan.

— Szus! hány óra van már? kérde viszont nyughatatlan gazdasszonyi lelkiismerettel a felriasztott.

— Pszt! légy csendesen, csak négy óra van még! Vigyázz csak, micsoda spektakulum van odakinn.

Néhány perc mulva éles fütty süvöltött a folyosón keresztül, mintha néhány megbomlott lovasúti konduktor rendezne kvartettet jelző sipjával. Néhány fütty után ugyanaz az éles torok ama ismert és közkedvelt nemzeti dal első taktusait hallatá:

Zikcene, zakcene . . .
Néhány örült trilla követte ezt, minőre csak egy eszevesztett opera primadonna képes valamelyik wagneri operában, végre olyas zőrej, mintha egy nagy madár rázná össze felborzolt tollazatát.

— Ojjé, egy rigó, mondá az asszony az ágyából dühösen kiugró férjéhez. »Csak nem kelsz fel ezért, hisz majd elhallgat. Ördög tudja, hogy jutottak már megint Huberek ehhez a madárhoz.

— Csak bízd rám; majd csak nyélbeütöm én a dolgot.
Huberné, a fiúkus, ott állott tíz óra felé az

— Ez a rigó legalább olyan kell hogy legyen, mint egy vén holló, mormogott Brandstatter ur öltözőkővé. »Ilyen lármát ütni! Ugy füttyöl ez, mint egy lokomotív. Már csak megnézem!»

Pár perc mulva, mely alatt az ismert dal taktusai ismét felhangzottak kíméletlen füttyök kíséretében, visszatért Brandstatter ur néhány e korai reggelhez elég jelentékeny káromkodásba törve ki.

— Ma alhatunk ezután, ha vattát dugunk a fülünkbe. Ott függ a folyosón Hubereknél a rigó; olyan, mint egy fogoly, rettenetes felfújtorokkal. A nap épen odasüt, hát füttyöl, mint a veszeke-dett. Minél korábban fog felkenni a nap, annál előbb fogja kezdeni a koncertet. Éppen velem kell az ilyesminek megtörténni, aki a nélkül is ideges vagyok.

— Na, na, vigasztalá a jó asszony, ne igazad fel magadat. Majd átmegegyek hozzájuk még ma, hátha meg tudnám venni tőlük ezt az átkozott madarat.

— Hanem akkor ügyesen intézd a dolgot, oktató őt a reményében újra föllélegző férj. »Ne hogy ajtóstul ronts be a házba, mert különben egész vagyont elker érte a szomszédasszony. Előbb beszéj össze vissza, mielőtt a rigóra térnél. Hej fiúkus egy teremtes ez a Huberné«.

— Csak bízd rám; majd csak nyélbeütöm én a dolgot.
Huberné, a fiúkus, ott állott tíz óra felé az

ajtóban, kezében tekintélyes nagyságu vajaskenyér, midőn Brandstatterné, csak egy »véletlenségből« a vízvezetékhez indult. Máskor sem állották volna meg egy kis szivnemesítő terefere nélkül.

— Szép időnk van, vété ki Brandstatterné diplomatikus missiója halóját.

De még milyen! erősítő Huberné teli szájjal.

— Kivált reggelként, hogy már olyan korán világos van s a madarak is énekelnek.

Nem is lehet sokáig az ágyban maradni. De kivált már kora hajnalban olyan szépen énekel egy rigó.

— Igen, a miénk, az új. Meghiszem azt, hogy szépen énekel, hiszen azért »nyertes madár«.

— Szépen vagyunk, gondolá magában Brandstatterné, de mondaní persze azt mondta egészen ártatlanul: »Ne mondja szomszédasszony, nyertes madár! Hát az mi?

— Na hát Gandendorfban nyolc rigó közt ő lett a nyertes . . . ké! forintot meg egy zászlót nyert. Az uram cserébe odaadta érte két fehér egerünket.

— Hallja-e szomszédasszony, miért nem tartják reggelként benn a szobában a rigójukat. Még meg talál hűlni a cugos gangon. Gyöngye at-tak volt. Huberné egész gyanutlanul is parirozta.

— Oh a rigók nem olyan kényesek édesem. Épen ezért tesszük ki lelkem, mert nap felkeltekor énekel legszebben, a két néma rigó odabenn lassanként megtanul tőle énekelni.

elgyomosítjuk, mivel a különböző gyomok magba mennek, magvaikat elhullatják s a következő évben azt fogjuk tapasztalni, hogy azon sokkal több a gyom, mint az ugarolás előtt.

Nézzük már most, hogy és mily módon érhető el mindezen előny ugartartás nélkül. A talaj kedvező fizikai tulajdonságainak fokozása, mint láttuk, nem annyira az ugartartásban, mint a többszörös talajmivelésben leli magyarázatát, amit ugartartás nélkül is ép úgy elérhetünk. A talaj táp-erejének fokozása pedig műtrágyák használatával is elérhető istállótrágya hiányában. A gyom irtása az legfeljebb, ami némely esetben szükségessé teszi az ugarolást, de erre nézve is vannak más eszközeink, mint pl. a tarlóhántás, gyomirtó növények vetése stb. Így tehát az ugarolás a legtöbb esetben mellőzendő, mert jelentékeny kárral jár, mivel sokszor igen nagy földterületek vonatnak ki általa a termelés köréből. Rendszeres ugarolásnál pedig a költségek mind ugyanazok, mint termelés esetén.

Kereszt szentelés.

Mult vasárnap, folyó hó 3-án szép és lélekemelő ünnepély színhelye volt Podbreszt község határa. Ugyanis ekkor szentelték föl ünnepélyesen Krályics Mihály jómodu földmives és malom tulajdonos által Podbreszt község határában állított új kökeresztet, melyet nevezett abból az alkalomból állított fel saját költségén, hogy az idei tavasszal vízbeftul fiának a holttestét megtalálták.

Magát a keresztzentelést délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet előzött meg, melyet főt. Hergár István alsómuraközi esperes plébános mondott a szentkereszt kápolnában. Mise után 10 órakor processzióval mentek a hivek — a kereszthez. A körmenetben részt vett a kisszabadkai s bankoveci ö. tűzoltóság. Novák Mihály parancsnokkal. A hosszú körmenet közepében fehér ruhás lányok mentek, kik koszorúval s gyertyákkal jöttek kisszabadkáról szentkeresztre s a szentélyben foglaltak állást. A körmenetben a kerületi esperes pléb. vezette Imrey Ferencz kisszabadkai plébános s Zrinyi Miklós, kisszabadkai s lelkész urak segítségével ezek előtt ment a meghívott papság és környékbeli intelligencia: Habus Mi-

hály perlaki plébános, Kákósy Árpád E., Rody Iguátz, egyelemi hittanhallgatók, Hajnaly N., orehovicai tanító az, orehoviczai jegyző, a tűzoltóság, s a kosorus leányok, az iskolás gyermekek s férfiak. A menetet vezető papság után haladott az énekkar, mely Koósz János, kántor s áll. iskolai tanító vezetésével szép egyházi énekeket énekelt.

Az énekek mögött a menetet bezárta az asszonyok serege. A keresztet melyet tulajdonosa izlésesen virágokkal, állványait pedig nemzeti színű zászlókkal s virággal feldiszítelt az esperes megáldotta rövid ima mellett, mely után szép beszéd kíséretében ecsetelte az ájtatos muraközi népek a kereszt jelentőségét. Beszéde után felállott a tulajdonos Krályics Mihály és válogatott szakállal megköszönte a közreműködők szives fáradságát, kiemelve különösen a kereszt felállításának főczélját: azért állítottam fel e keresztet, mondá Krályics, hogy midőn csontjaink már a fekete anyaföldben fognak pi-henni s háládatlan gyermekeink megfedkeznenek rólunk: legyen bár valaki, pl. utas ki elhaladva e szent jel előtt, leveszi süvegét s rövidke imát rebeg talán annak felállítójáért! —

Az, áldás s beszéd után a papságot a kisszabadkai pléb. vendégelte meg vendégszerző házában a többi meghívottakat pedig a tulajdonos.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Justh Gyula.** a képviselőház elnöke f. hó 8-án, kisasszony napján Csáktornyan keresztül Jalkoveczre. Josipovics Imre volt horvát miniszter látogatása utazott, honnan tegnap Josipovics Imrével együtt Zágrábra ment. Csáktornyan a vasúti állomáson 20 perczig tartzkodott a képviselőház elnöke, és a gyorsvonat beérkezésekor a tiszteletére és üdvözlésére megjelent Csáktornyaiak nevében Schvarcz Lajos dr. ügyvéd üdvözölte őt. A képviselőház elnöke megköszönte az üdvözlést, és lelkes ovátiót, melyben részestették, és szalonkocsijának az átszólásáig, illetőleg a varazdi vonat indulásáig a tiszteletére megjelentekkel szívélyesen elbészeltetett.

— **Lóvizsgálat.** A perlaki járásban a tenyészbenáság betegség lépett fel, a mely-

nem negyednapra testben, lélekben megtörve oda-adta feleségének a 15 forintot, hogy vegye meg a nyertes madarat és tekerje ki, de mindjárt, csönd-háborító nyakát. Hanem Brandsteterné azért volt asszony, hogy csak félig tegye meg, amit az ura mondott. Hogy is tekerje ki a nyakát egy nyertes madárnak? A kertben szabadon eresztette a rigót s ez istenes cselekedet által biztosítva hitte magát a koncertek ismétlődése ellen.

De bezeg másnap megint csak arra riadt fel: »Nem hallasz semmit Léni?«

Minden szenteket hitta volna segítségül szegény asszony. Csattogott a kvartett meg a zikzene odakün. Meg kellett köszönni a szabadságot, de a megszokott helyet sem volt oly könnyű elhagyni.

Brandstetter ur megrémült nejlére egy megsemmisítő pillautást vetve, ragadt föl egy nagy papucst s rontott ki magánkívül dühében. Néhány perc múlva véres kezekkel került vissza.

— Szegény nyertes madár! — rebegé az asszony meghatottan.

— Nyertes madár?! Veszett madár! morgogott Brandstetter ur, mosogatva egy kis sebet jobb kezén. »Olyat vágott az átkozott vagy háromszor a kezemre, mint egy saskeselyű; még fűtyölt is hozzá örömben. Azután elrepült. De tudom, visszajár holnap megint. Hiába, hosszú haj, rövid ész!«

re való tekintettel a kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a csáktornyai, perlaki és letenyei járások egész területén, a nagykanizsai járásban pedig a Principális csatornáig terjedő részben az összes loállomány megvizsgáltsék. A vizsgálat folyó hó második felében lesz megtartva s a vizsgálatot mindenütt az illető járási állatorvos fogja teljesíteni.

— **Sertésvész.** Murasiklós községben 7 udvarban a sertésvész állapított meg, mi-ért is onnan további intézkedésig sertések nem szállíthatók.

— **Az első csáktornyai iparos teke-egyesület** ma, vasárnap este a Hencsey-féle kerthelyiségben tekeversenyt rendez.

— **Tüzek keletkezésének megakadályozása érdekében.** A tüzek keletkezésének számtalan okuk van, de ugyszólván leggyakoribb a szűlök ebbeli gondatlansága, hogy nem fordítanak kellő vigyázatot a gyufa és más tüzelő anyagok használatára s így a gyufa a gyermekek kezébe kerülve, a legnagyobb szerencsétlenségeket idézik elő. Az őszi hónapokban például az szokott előfordulni, hogy a gyermekek magukra hagyatva, krumplit, kukoricát sütni óhajtván, a gondtal el nem helyezett gyufához jutván oly helyeken raknak tüzet, melyek folytán jelentékeny károkat okoznak. A gondatlan házi asszonyok figyelmen kívül hagyják a tüzi veszedelem hátrányát, nem járnak el gondtal, különösen a kemencek elején felhalmozott tüzekre, gyümölcszárogatás céljaira nagyobb tüzelést loganatosítanak, de különösen sok bajnak okozója az, hogy kendereiket a könnyebb felmunkálhatást biztosítandó, szárogatás végett a kemencekbe teszik. Vannak oly könnyelmű egyének is, kik nem vizsgálják meg konyhájukat és így nem veszik észre a padláson levő nyílásokat sem, a mi szintén sok bajnak szokott a kulforrása lenni. Hogy az ily gondatlanságok folytán előállható szerencsétlenségek megakadályoztasauak, magának a lakósságnak kell mindent elkövetnie, és a legnagyobb gondot, körültekintést és egymásiránti ellenőrzést kell fogatosítani. Ily szempontoktól vezéreltetve, alispánunk egy körrendeletet adott ki, melyben elrendelte, hogy a községek előjárói a községi képviselőkkel együttesen a saját és a község érdekében, a községük területét maguk között osszák be és a konyhákat, a gyufa kezelést minél többször vizsgálják át s mulasztás esetén tegyenek jelentést a fűszolgabírának, kik a tűzrend ellen való kihágásokat szigorúan fogják megbüntetni.

— **Tüz.** Polonics György farkashegyi (Viziszentgyörgy) lakosnál folyó hó 1-én nagy mosás volt, a mikor a ruhát a pálinkafőző helyiségben lözték ki. Este a mosás után nagyobb tüzel hagytak hátra, mely tűztől a tűz mellett volt tűzifa meggyulladt s mire észre vették, már a ház szalmafedele is tüzet fogott. A tüzet azután nem is lehetett eloltani, mert a rendkívül száraz szalmafedel pár perc alatt egész terjedelmében lángokban állott s rövid felóra alatt elhamvasztotta a tetőzetet, valamint a padláson volt szemesgabonát és gazdasági eszközöket. A kár értéke mintegy 750 kor., a melyből 540 kor. biztosítás révén megtérül.

— **Csavargó tolvaj.** Csataris József zri-nyifalusi születésű közveszélyes csavargó nagyon ismert alak már a magyar, steier és horvát határszéli községekben, hol gyakran megszokott fordulni s pedig nem épen a legjobb szándékokból. Augusztus 30-án Végfalu határában bujkált egy batyuval, a mi

— Oh, hogy az ... akárhová tegye azt a két néma rigót. Egyéb sem kell, mert hogy csak is rákezdjék. Hanem persze fennhangon: »Szép dolog egy ilyen kitanult madár. Az én uram is szereti a rigókat nagyon. Már rég óhajtott egy ilyen. Ha ideadná szomszédasszony lelkem s nem kérne nagyon sokat érte, meglepetést csinálnék az öregemnek. Nem kérdezné meg az urát, mit kíván érte?«

— Szivesen, felelt Huberné, besietve a szobába élete párjához, ki épen abban buzgólkodott, hogy jó »kékke« tegye a hétfői szent napot. Néhány percnyi meglehetősen hangos tárgyalás után azzal jött vissza, hogy mert Brandsteterné a ve-
dő, odaadják 15 frtéért. Testvérek között is többet ér.

— Szegény Brandsteterné ijedében majd le-
esett s alig tudott hebegve gondolkodási időt kér-
ni. Otthon szomorúan referált azután férjének
machiavelisztikus elméi hajótöréséről. Mentésül
hozzátette:

— Tudod fiam, pechtünk van, hogy éppen
egy nyertes madár ez! ...

— Bizony, még pedig szemtelen nyertes. Ti-
zenöt forint! Ennyi pénzért majdnem tehenet ve-
hetünk! Tömjék ki a madarukat! Inkább be sem
csukom a szememet.

Hanem Brandstetter ur tulbecsülte idegi
erejét. Három napig ugyan kiáltotta a kvartettet,
meg a nemzeti dalt, rettenetes kínok között. Ha-

Reich Lőrinc glohokai lakosnak feltűnt és elfogta Csataricsot, majd pedig bekísérte a glohokai bírósághoz. Innen azonban egy őrizetlen pillanatban megugrott s azóta nem lehetett kézre keríteni, valószínűleg Steierországra szökött. Úgy látszik volt oka a szökésre, mert sok minden felét visszahagyott maga után: csizmát, kabátokat, mellényeket, kalapokat, ernyőket, férfi ingeket, egy dupla fedelű ezüst órát láncsal s több apró tárgyat, a mik aligha egyenes úton kerültek hozzá.

— **Az idén nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A napi lapok már hírt adtak róla, a községek pedig most megis kapták a honvédelmi miniszternek azon közrendeletét, melyben tudtul adja, hogy a folyó évben a közhadsereg, a honvédség és népfőlkélok részére ellenőrzési szemlék nem lesznek, a tisztli jelentkezések azonban az eddigi módon teljesítendők.

— **Beiratások.** A csáktornyai áll. elemi fiu és leányiskolába a folyó iskolai évre beiratott 481 tanuló, még pedig 270 fiu és 211 leány; nevezetesen: az I. fiu osztályba 75, a II. fiu osztályba 81, a III. fiu osztályba 66, a IV. fiuosztályba 48; az I. leányosztályba 41, a II. leányosztályba 65, a III. leányosztályba 46, a IV. leányosztályba 59.

— **Állami ménló vásárlás.** Mindazon ménló tulajdonosok, kik eladó ménlovaikat megvétel végett az állami lótenyész intézetek részére felajánlották, ezennel értesítettek, miszerint a bejelentett teljes koru ménlo bizottsági megvizsgálása és esetleg megvásárlása a következő helyeken és napokon fog eszközölni, és pedig:

1. Kecskeméten folyó évi szeptember	16-án
2. Szabadkán	19-én
3. Simontornyan	19
4. Nyiregyháza	19
5. Nagykikindán	21
6. Kaposváron	21
7. Miskolcon	21
8. Temesváron	23-án
9. Zalaegerszege	23
10. Hevesen	23
11. Aradon	25-én
12. Csonán	25
13. Mezőturon	25
14. Makón	27
15. Debrecenben	27
16. Déván	28-án
17. Hódmezővásárhelyen	29-én
18. Szatmárnémetiben	29

és végre Budapesten a folyó évi október hó 13-án a Tattersal helyiségében tartandó ménló vásárlás alkalmával. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetnek a ménlótulajdonosok arra is, miszerint szabadságukban áll ménlovaikat a fentirt vásárláshelyek bármelyikén elővezettni. Az elővezetés helye és ideje iránt kellő tájékozást a vásár napján az illető vásárlási hely hatósága fogja a kérdezősködőknek megadni. A megvizsgált ménlovak a helyszínen fognak azonnal átvetetni, vitelárúk pedig az eladó által megnevezendő m. kir. adóhivatalnál esetleg csak 1906. évi január hó folyamán fog folyóvá tétetni.

— **Verekedő péklegények.** Úgy látszik, a csáktornyai péklegények nagyon örültek az ezutáni vasárnap munkai szüneteknek s ebbeli örömeikben néhányan az első vasárnap előtti szombatban, f. hó 2-án jól fel is öntöttek a garatra. Így Govedics Ferenc horvátországi születésű péklegény is egyik társával, a kik azután egy kis nézeteltérés fölött úgy összeverekedtek az utcán, hogy

csak épültek bele a járókelők. Végre is a csendőrök vették pártfogásukba a két jó madarat és bekísérték őket a hűvösre, ami nem ment egészen simán, mert Govedics széles jó kedvében, nemcsak hogy nem akart engedelmeskedni, hanem ugyancsak össze-teremtézte és felcimezte a magyarokat.

— **Szép és biztos mellékkereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőműveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert, ha címüket beküldik: »Hirdetési iroda« Budapest, váci-utca 20/h.

— **Zalavármegye törvényhatósági bizottságának** a holnapi napon tartandó rendes közgyűlésén a következő muraközi ügyek kerülnek elintézés alá: Dráskovecz Hemusovecz, Csukovecz, Opporovecz, Murakirály és Drávaegyház községek kérvénye a perlaki törvh. bizottsági választókerület ketté választása iránt. Hemusovecz község ingatlan vásárlási ügye. A perlaki főszozolgabíró előterjesztése a járási borellenőző bizottság kiegészítése iránt. A perlaki járás főszozolgabírájának előterjesztése a járási mezőgazdasági bizottság kiegészítése iránt. A viziszentgyörgyi iskola államosítására vonatkozó képviselőtestületi határozat jóváhagyás végett felterjesztetik. Csáktornya község képviselőtestületének a község tulajdonát képező és a csáktornyai 10. sz. tjkben 13. hrsz. ingatlan eladása tárgyában hozott határozata. Kotor községnek a dülök felárkolása tárgyában hozott szabályrendeletnek módosítása tárgyában hozott határozata. Turcsisecs község pótdadó ügye. Murakirály község ingatlan vásárlása.

— **Argentína fejlődése.** Bennünket, mint agrárországot, írja a »Közgazdasági Híradó«, közelről érdekel, hogy mely államokban fejlődik a mezőgazdasági termelés leginkább. Az európai piacokon nemskára veszedelmes versenytársunk lesz a délamerikai Argentína állam, melynek földművelése bálumatos haladást mutat. Évről-évre nagyobb területet vesznek művelés alá s különösen búzát, kukoricát és lent termelnek. Az egyik legjobban fejlődő tartomány Cordoba, hol tavaly 1,900,000 hektár, az idén 2,150,000 hektár volt megművelve. A már megryilt és a még építésben lévő vasutonalak kétségkívül a földművelés fejlődéséhez fognak hozzájárulni. A gyarmatok száma jelenleg 500, körülbelül 3 millió hektár földdel. A gyarmatosok közül 4 ezer a saját birtokán gazdálkodik. A 10,000 családból, mely a gyarmatokon él, 1500 a benszüllött. Miután az országnak még csak egy negyede sincs művelés alatt, előrelátható, hogy Argentína mezőgazdasága óriási dimenziókat fog ölteni, ha elegendő munkaerővel rendelkezik. A folyton fejlődő délamerikai állam egyre nagyobb tért foglal el az export terén is. Május havában például a buenos-ayresi kikötőből külföldre szállítottak: 714,590 métermáza búzát, 148,60 mm. kukoricát, 284,050 mm. lenmagot, 97,880 mm. korpát 830 mm. árpát, 6330 mm. répát, 9140 mm. olajpogácsát, 8240 mm. zabot, 105,210 mm. lisztet, 9680 mm. madár-magvakat, 11,390 mm. guanot, 116,390 mm. gyapjút, 28,380 mm. juhbőrt, 13,590 mm. szárított és 26,290 mm. sózott ökrbőrt 2330 mm. vajjat, 61,260 quebra-cho, 67,880 drb. fagyasztott ökörnyedvet, 3077 élő juhot, 481 élő ökröt, 689 élő öszvért és 589 élő szamarat. Jellemző, hogy Olaszországból évente mintegy százezer ember megy 5 hónapi mezzei munkára Argentínába, kik a munka befejezése után visszatérnek hazájukba.

KÖZGAZDASÁG.

A holnapi közgyűlés elő terjesztendő alispáni jelentés Zalavármegye közgazdaságára nézve a következőket mondja:

Az elmúlt félév időjárása általában véve kedvezőnek jelezhető a mezőgazdasági termelésre nézve.

A száraz, hideg téli hónapok a munkálatokat elősegítették, az őszi vetések pedig jól teleltek át; csupán a kevésbé fagy álló nyugati fajta búzák szenvedtek tetemes károkat. A tavaszi vetés elég korán volt eszközölhető, a május és június csapadékok az elmaradt kései vetéseket és takarmányfelétet oly kedvezőleg mozdították elő fejlődésükben, hogy a kilátások általában javultak egészen június hó vége felé. Az ez időtájt beköszöntött száraz, rendkívül forró időszak azonban a gabona érésére nézve nagy hátránnyal járt és a kilátásokat csökkentette, az aratási munkákat pedig megnehezítette.

Jégverések voltak vármegyénkben már májusban, de ezek kisebb területekre szorítottak; jelentős jégkárok voltak június és július hónapokban, a midőn vármegyénk különféle vidékein különösen a Balaton mellékén és a vármegye közép járásainak hegyes vidékein okoztak jelentékeny károkat, de ezek a károk korántsem hasonlítanak a mult évi súlyos jégverésekhez. Kései fagyok vagy vízáradások ezidén elkerülték vármegyénket.

Az aratás június végével kezdődött rendkívül forró időszakban és a munkások nagy megerőltetéssel folyt le, melyhez a sok megdőlő buza vetés is járult.

Általában véve az aratás eredménye mennyiségre nézve jó közép termést mutat, mely végeredményben elérni fogja az 1903 termésünket.

Minőség dolgában a buza és zabnál tetemesebben silány minőséggel találkozunk mint a mult évben; ellenben a rozs és árpa jobb mint tavaly.

Az időközben beállt nyári esőzések folytán terméskilátásaink a tengeri, burgonya, cukor és takarmányrepara nézve tetemesen javultak, úgy hogy ezen terményeken is türhetős jó eredmény várható.

Gyümölcsstermesünk a gyümölcs virágzása idején uralkodott kedvezőtlen idő és a mult évi tultermés folytán — éppen a fő gyümölcsstermenyekben silány leend; egyedül a szilva biztat jó eredménnyel.

A jég által meg nem rongált terméskilátások a szőlőkre vonatkozólag még mindig türhetős jók a vármegye nagyobb részében; az alsóvidéken a szőlőmoly pusztított a peronospora pedig nagy mérvben is fellépett. A nagy hőség és szárazság miatt a szőlő napszúrás is szenvedett és végeredményében az antraknozisz és a fakórodhadás által vidékenként befolyásoltatott.

A mesterséges takarmányok első kiszálása, különösen a szárazabb rétek első szénája az elmúlt félévben igen kielégítő termést adott, a nyári hőség alatt azonban sokat szenvedett a sarjatermés és az őszi takarmányok fejlődése; mindezek daczára és tekintettel a jó szalmatermesre, a répa és tengerinek; továbbá a tarlóheresek jobb állapotára, ezidén oly takarmányszükséglettel nem átlunk szemben, mint a mult évben.

A legelők állapota az utolsó hónapokban nem jelezhető kielégítőnek és ezek hanyatlásával romlott a legelőmarha állapota is.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fil

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Kuliko je žita zraslo na svétu?

Vu zapadnih orsagih Europe je žetva dosta dobra bila, ali na istočnih stranah, osobito vu Ruskoj je ne bil takov plod, kak bi to mogli čekati. Vu južnih orsagah je srednja žetva bila. Tak vreme, kak i žetva je dobra bila vu Amerikanskih Unio državah, vu Kanadi i Argentini, a hujsi je bil plod vu Ausztralijski vu Istočnoj Indiji, i osobito vu više orsagov Afrike, i to vu Algiru, Tunisu i Tripolisu. Sa jednom rečjom moremo reći, da pojedinih orsagov letošnji plod je jako različni, ali po celim svetu se letošnja žetva vu malim različuje od lanjshe. Već pri hrži je velika razlika, 10 procentov je me-nje zraslo ljetos po celim svetu, kak lani, to je zbog toga, da je vu Ruskoj, gde najviše hrži povaju, slaba bila hrž. Ječmena je malo menje, a zobi pak je već čuda me-nje zraslo kak lani. Kuruze bude po celim svetu već kak lani, jer vu Ameriki vnogo zraste, prinase je i ljetos slaba kuruza, tak jako ne kak lani, ali tuliko je nebude kak predlani.

Jako je vnogo kuruze zraslo vu Južnoj Ameriki, od kud budu i ljetos vnogo vu Europu dopeljali. Za krumper moremo reći, da bude dober plod donesel, akoprem saša vu juliju mu je škodila. Ravno to moremo reći i za drugo silje, koje se još more popraviti, ako bude mu vezda vreme služilo. Krme, osobito sena i slame je ljetos dosta zraslo samo na nekoji mesta bude potreboča vu tem za kupiti, gde je suša bila. —

Orsage, gde žito plodiju i gde žito potrošuju je na dva dele moći razdeliti. Onim, kojim je potrebno zvun svojega još kupiti, i onim, koji preveć imaju kaj moraju prodati. Kupiti moraju: Englezka, Francuska, Nemška, Austria, Taljanska, Norveška, Hollandia, Švajc, Belgium, Dania, Švedska, Španjolska, Portugalia, Grčka i Egiptom.

Prodati budu mogle: Magjarska (sa Horvatskom i Slavonijom) Ruska, Rumunjska, Bulgarska i Rumelska, Turska, Srbska, Istočna Indija, Amerikansko Unio, Kanada, Argentina, Čile, Urugaj, Australia, Algir, Tripolis, Tunis, Meksika, Japanska, Perzija, Cipro, i južna englezka Afrika.

Englezka.

Letošnja žetva je vu Englezkoj dobra bila, tak da veliju, da je već 25 ljet takva žetva ne bila kak letos. Najveć je zraslo pšenice, ali i ječmen i zob je dobra. Kak je moći prešacati 17 millionov metercentov je zraslo ljetos pšenice a lani je samo deset i fertal metercentov zraslo. Ali te sedem millionov je zato i sada premalo da bi menje trebalo Englezkoj kupiti zbog toga. Kaj budemo videli kuliko je trebalo Englezkoj kupiti prošla ljeta iz pšenice i pšenične mele, vu broji je tu sledeće:

	1902.	1903.	1904. ljeta.
	million metercentov.		
pšenica	40	44	49
pšenična mela	13	10	10

Iz toga si moremo misliti kuliko bude

treba još kupiti Englezkoj i ljetos. Kak londonski konzul javi bude treba vu Englezkoj:

pšenice i pšen. mele	56—58 million mtrc.
hrži	pol
ječmena	14—15
zobi	8
kuruze	25

Franczeka.

Vu Francezkoj je ljetos više pšenice zraslo kak lani. Ljetos je zraslo do 82 i pol million metercentov a prošlo lieto pak samo 79 million metercentov. Ovo drugo silje je jednako sa lanjskom. Vu Francuzkoj je lani bilo potrošeno:

pšenice	100 millionov m. centov.
hrži	15 i pol
ječmena	11
zobi	49
kuruze	9 i pol

Poleg šacanja bude treba ljetos Francuzkoj kupiti:

pšenice	14 million m. centov
hrži	1 i pol
ječmena	4 i pol
zobi	3
kuruze	5

Nemška.

Vu Nemškoj je svako ljeto po prilici sledeća množina treba:

pšenice	56—58 million m. centov
hrži	98—105
ječmena	45—46
zobi	75—76

Z A B A V A.

Sretna sanja.

To je još onda bilo, kad je američka inteligencija do znamenovanja sanjah nekaj držala, kak u staro vreme, kada si je Farao dal svoju sanju o tustih i mršavih kravah po Jožefu tolnačiti.

Neki gospooin imenom Josan Creel iz Virginie u Ameriki bil je godine 1816. na smrt obsudjen, jer je na njega pala sumnja, da je nekog putnika, skojim je u istoj sobi prenočil, ubil i porobil. On je doduše svoju nedužnost uvijek pred sudom i izvan suda tvrdil te izkazoval, da je umorstvo moralnetko drugi počiniti, dok je on spaval, ali svi dokazi su proti njemu takovom sigurnostju govorili, da akoprem se pri njemu nije moglo nikaj umorenoga najti, niti novci niti zlatina, on je ipak bil odsudjen.

Jedan dan prije pogubljenja se je dozvolilo njegovoj ženi ga posietiti u tamnici i zadnji »Zbogom» mu reći. Ona je i došla, pak pošto u takovih prilikah, ili bi rekel

neprilikah. mora takov zadnji sastanak uvijek u prisutju straže se obavljati, to se je osudjeni sa svojom ženom franczki spominjal, najme n jeziku, kojega stražari nisu razumieli, pošto je u Ameriki državni jezik engleski.

Anda je došla i ura, kad je osudjeni imal se na stratište odpravljati. Sudbena commissija je došla u njegovu celicu, da ga na pogubljenje odvede; oni su ga našli u dubokom snu te su ga morali probuditi. Kad se je ustal, činilo se je, da nije nikaj uzrujan niti zalostan, pak im je rekel, da je spavajuć čudnovatu sanju imal.

Pošto se je za onda još na sanje puno držalo, zapita ga predsjednik commissije znatiželjno, kaj mu se je takovog sanjalo. Na to Creel pričme pripoviedati: »Sanjalo mi se je» — reče — »da dok ste mi vi gospodine predsjedniče pod vešalami moju smrtnu osudu još jedankrat čitali, se je na jedan krat nieki muž kroz množinu do nas protural, isti je imal bieli škrljak na glavi, sivi kaput te mu je lice bilo jakom siedkastom bradom zarašćeno, a nad njegovom

glavom je prhentat mali ptiček, koj je kričal: to je Levis umoritelj putnika.

Predsjednik i ostali činovnici od commissije su se začudjeno jedan drugoga poglednuli, nekaj su se po tiho spominjali, kak da međusobno nekaj zaključuju pak su došli do zaključka, na stratištu okolo se zgleđavati i paziti, nebili su onde takav čoviek nahadjal, jer su toj sanji nieku važnost pripisivali.

Vrata od tamnice su se otvorila i Creel je stupal bled, ali posve pri sebi na stratište. Komaj da je na štengu pod galgami stupil i svoj pogled preko množine, koji su taj prizor došli gledat, hitil, a predsjednik je još jedankrat čital osudu, strah pako i zdvojnost osudjenoga je sve više i više rasla, zakriči na jedan krat sam delikvent jakim glasom: »Eno, tamo je Levis, umoritelj putnika!» — te pokaže rukom u množinu na jednoga starovičnoga gospona, siedom bradom, u sivom kaputu i bielimi škrljakom na glavi.

Ovaj, kad se je videl odkritoga, je hotel pobieći, ali ga je množina odmah prijel i kad je videl, da nikak vujti nemre,

Akoprem je vreme hudo bilo, zato ipak moremo reći, da je žetva vu Nemškoj dobra bila. Ali ljetos bude znam više treba kupiti, jer je ljetošnje žito slabše kak je lanije bilo, a staro žito je već potrošeno. Zraslo je:

pšenice	36—38 million m. centov.
hrži	90—95 „ „
ječmena	28—29 „ „
zobi	65—70 „ „

Po prilici bude treba Nemškoj još kupiti:

pšenice	20—23 million m. centov.
hrži	8—12 „ „
ječmena	15—16 „ „
zobi	5—6 „ „
kuruze	9—10 „ „

Taljanska:

Vu Taljanskoj ljetos sledeće šacaju plod:

pšenica	45 million m. centov.
hrž	pol „ „
ječmen	1 i pol „ „
zob	2 i pol „ „
kuruzi	15 „ „

Po prilici bude Taljanskoj treba još kupiti:

pšenice	10—12 million m. centov.
hrži	pol „ „
ječmena	pol „ „
zobi	pol „ „
kuruze	2 i pol „ „

Hollandia

Potrebno bude Hollandiji kupiti:

pšenice	5 million metercentov.
hrži	2 i pol „ „
ječmena	2 „ „
zobi	pol „ „
kuruze	3 i pol „ „

Od drugih orsagov budemo vu sledećim broju pisali.

Mir na bojnim polju.

Na bojnim polju je mir. Još nepoznamo kondicije mira, pa i to javiju, da je pogodba još ne podpisana. Tak pišeju no-

priznal je, da je on umorio putnika te je i sve okolnosti pri tom umorstvu točno izpriповiedal tak, da se je sve sa već prije povedenom iztragom slagalo, na što je bil predan sudu a Creel je odmah bil pušćen na slobodu te se je i odmah odnesel za navieke iz tog pogibelnog miesta.

Tri dana kasnije, Creel je već Bog zna kamo zniknul, su sudci osupnjeni tu stali, jer kad im je ulovljeni muž sa siedkastom bradom, sivim kaputom i bielim škriljakom bil iz tamnice predveden, uzal je ov iz lica siedu bradu, koja je bila vrlo umietno tamno pričvršćena tako, da nije bilo moguće razpoznati, da to nije prava brada, već umietno načinjena, pak im je odkril, da on nije nitko drugi nego osudjenoga Creela — žena.

Plan za njegovo oslobodjenje bil je onda na zadnjem raztanku u tamnici dogovoren i kako je videti, sa uspiehom.

Ženu su postlie nekoliko miesecih tamničevanja morali, kakti nekrivu na umorstvu, na slobodu pustiti.

Oni su se već negde, Bog zna gde, našli. —

vine, da su japanci nezadovoljni sa mirom.

Japanci bi sigurno i dve ljeta se radi vojuvali, da tak uništiju na iztoku ruse.

Baron Komura, japanski poslanik bude na kraju ovoga meseca išel dimo vu Japansku, ali prije pogledne Kanadu.

Politički pregled.

Justh Gyula predsednik oršačkoga spravišća je ovoga meseca 8-ga nad Čakovec vu Hrvatsku putoval. Najprije bude išel k Josipovich Imri ablegatu vu Jalkovce a od ovud bude vu subotu skup sa Josipovičom vu Zagreb išel, gde bude više ablegatov pohodil. V nedelju bude večer vu Budapeštu odputoval.

Vu političkim stališu je to znamenito, da je odbor levih strankah sednicu imel na kojim su odlučili, da budu sadašnju vladu pod obtužbu prijeli.

Kaj je novoga!

Zdavanja čudna prečka.

Angleskoga orsaga vu Kalemaford varau iz čudnovitim načinom na stran pušćeno minuću sredu ostalo je jednoga zaljubljenoga para njihovo zdavanje. Zdavanje na po podne ob pol tretjoj vuri bilo odlučeno, nego mladoženja, koj je od putovanja došel, radi za kesnenja železnice, samo pred tretjom vurom sedmimi minutami mogel je dospeti vu cirkvu, gde ga već nemirno čekala skup spravlena svadba. Svećenik je taki počel zdavati misleći, da do tretje vure bude svršil zdavanje. Vu angleskom najmre po podne preko tretje vure oštro je prepovedano zdavati, i po ovoj prepovedanoj vuri včinjeno zdavanje je nevaljano. Svećenik predloži njim navadna pitanja i mladoženja je već i bil rekel da ljubi, — kad počne vura vu turno biti tri. Svećenik je taki prestal iz venčanjem i rekel je skup spravlenim, da pokedob vre tri vure jesu, nemre dalje nastavljati venčanje. Mirovno otišel je od svadbe i tam je ostavil nije vu cirkvi. Moremo si misliti ljepe zaručnice i vužgane krvi mladoženja kakva je bila njihova po-

parjenost. Nego badava bila je svaka molba i prošnja svećenik nije došel nazat i po takvim nisu znali kaj drugo vćinili, dimo su otišli i vre napre su potrošili kaj je bilo pripravleno za gostovanje i drugi dan se opet jesu odpravili na zdavanje vu cirkvu. Nego onda su se već bolje po pašćili.

Zadušeni biskup.

Ossi Janoš malagajski biskup, kak iz Genfa telegrafiraju, ove dneve je tam došel i karmelitov njihov kloster se na stanil. Večer prvlie neg bi si legel, jeden čas je još svoje posle zgotovial vu svojoj hiži, zatim vgasil je plina i zaspal je. Vjutro badava su čekali biskupa iz žnjegove hiže i doklam su gori došli knjemuz, vre su ga mrtvog našli vu postelji. Podignjena iztraga je razvedrila, da biskup je zlo za šrajfal od plina njegove cevi i van izhadjajući plin ga — vmoril.

Kapitana kć.

Vu Perginevi na soldačkem vježbališču jeden oberleitinand kak iz Trientbe javiju, od ranoga jutra tijam do pol dneva ekceciraj je jednu celo kompaniju soldatov. Vu velikoj vrućini vnogo ljudi gledalo je bez človeče ekzeciranje, dok na zadnje jedna elegantno opravlena gospodičina zakriči na oberleitinanda:

— To se nedopušća, nije slobodno siromaške soldate mučiti. Moj otec je kapitan daklie ja znam kak se ima za soldati postupati. — Tamo bivajući ljudi su pobvalili gospodično, oberleitinand je prestal iz vezbaujem, gospodičini pako veli, da neg ide žnjim na varaske hize. Gospodičina ni se suprotivila tam je rekla, da se razlutila nad tim bez človečtvom, za retzi Lehel Eugeniju zoveju mene, vu mojoj familiji tri generalov imade. Soldačko zapovedništvo j iztragu podiglo, gde se bilo sasnal, da na smrl zmučeni soldati ranoga jut a od tretje vure muštrali se jesu.

Ogenj sa dečinjom smrtjom.

Bubek István szászköiskoga stanovnika augustuša 27-ga dneva po podne ob dve ma vurah vužgal se je njegov skeden, od česa onda zgorela je njegova štala i kotec

Oštra seljakinja.

Miškec se je jednoč, još ledičen, svojom sadanjom ženom spoznal, koja mu se je s jedne strane činila preoštra a s druge strane mu se je vrlo dopala. Ali, evo je došla sama te se vriednim čitateljem u osobi predstavlja. Anda samo slušajte!

»Ja sam Miška Ozega žena, pozna me svako diete u fari. Nekoji me hvale te doжду višekrat k meni po saviet, ako im gde kaj zapinja, drugi opet o meni govore, da hlače nosim. No, to je i istina! Ako čoviek ima muža, koj za pravo nije muž, onda mora žena mužem postati. Prije nego sam za muža pošla bila sam siromaško družinče, ali uvijek zdrava i vesela. Ja za Ozegom nisam nikada hodila kak druge hode, već je on kmeni došel. Ja sam mu odmah rekla, da nemam nikaj izvan dvie zdrave ruke i volju za dielo. On je tim bil zadovoljan i tako smo se oženili. Nepitajte me kak je za onda na njegovom dvorcu izgledalo. Ja vam samo velim, da je strašno izgledalo. Ali ja sam pričela reda delati. Svekrvi se to nije

dopadalo, pak je mojega muža nagovarala, da mi to nedopušća, jer, rekla je, da ću ja cielu kuću na opak preobrnuti, — nu moj muž je rekel, da neka mi samo dade mira, jer ću se već zadovoljiti i sama prestati. Ali i on se je zaraćunal, jer kad sam opazila, da obodva na to čekaju kada ću opet staroga nereda vpeljati, onda sam stoprv prav sve redila. Ja nemogu trpiti, da se oprava nedeljna do sredine ponedeljka okolo povlači, a još menje ako se svakdašnja odieća po nedeljah od jedne klupi na drugu nahitava. Seljakinja, koja do poldan hodi nepočesljana okolo i takova dojde u kuhinju, mi se čini kak koprnica. »Stani se u pet sati ili u četiri, — mislim si — i onda imas dosta vriemena za umivati i česljati se! S mojom družinom se puno ne prepiram, radje posel sama učinim, nego da bi im pol vure prodečtvo držala, ona se nad tim zasrame i drugi krat sami ob sebi posel obave. A koj pak nema srama te je lien, njega odtieram od kuće, a nesrdim se, jer dvostruko dielo neskođi toliko, koliko jedan put se razsrditi. Red je u kući glavna stvar. Bez reda nije moguće napred. Tko

i vu njim bivajućom krmom skupa. Vu škednju nuter zgorela je Bubeka 4 ljetošna Eržebet zvana kćerka takaj. Da irota mala pucka, kak se nije mogla osloboditi ognja, to se nezna. Tak sudiju, da ognja nesrečno obhodeća pucka je mogla vćiniti iz šibicami. Drugi dan su pokopali zevsema zgoreto dete, celoga sela poleg najvećšega sućuta. — Od Bubeka njegove goreće stale vužgala i zgorela je Rajner Eleka njegova stala, ške-dnji kotec i Tišlarics Barbare njeni dva ške-dnji dve stale i dva kotci takaj. Skupni kvar do 1000 korun ceniju, od kojega samo Rajner Elek i Tišlarics Barbare njihov kvar bude povrnjeni, ar su stanja ass ekulirana bila.

Prestanek svinske kuge.

Čsáktornya velike občine na njenoj krajini do sada vladajuća svinska kuga je zevsema prestala. Radi toga od 1. septembra počemši navadni po sredah obdržavajući tje-denski sejmi se opet budu obdržavali.

Zginute jezeráče.

Lendvay Mihály szabadkaiški svinski tergovec je za 12 jezer korun svinj kupil vu Budimpeštu. Ove dneve jednoga svojega za ufanoga Rožanyi Mihály mesarskoga de-tića poslali je vu Budapešt iz penezi, da nek svinje izplati i pošle nje vu Szabadku. Roz-sányi je vu glavni grad bil došel i tak je rekel, da na putu od dvanajst jezer korun 9900 korun je zgubil. Na vlaknu najmre mu je zlo dospelo i gde je samo moguće bilo, med putovanjem doći je sel pri kolodvorih Po takvim načinom se moglo pripetiti, da je one peneze koje faliju bil zgubil. Redar-stvo medjutim, nije verovalo njegovoj pri-povesti i Rožnyajja zbog sumnjive kradli-vošti je zadržalo.

Plešivost vraćenje.

Do vezda samo po plakatah glasili je-su, da nema više plešivosti. Vezda medju-tim iz Berlina došavši telegram javi, da je-den vućeni doktor znašel je za istino jedno takvo vraćvo, kojega vraćva pomoćjum vsikak nazat dobije glava, svoju najglavniju kincenost. Po takvim dr. Kromayer berlinski vraćitelj, med trideset dvemi, koji su pov-sema golo glavu imali, dvadeset sedmim su

reda drži, netreba nikaj iskati, on znade kaj ima, koliko ima i gde ima pak netreba niti korak badava delati išćuč zametnute stvari.

Sa diecom već ide laglje — Ona bu-du u jutro samo jedan krat probudjena, vi-še krat nije potrebno. Umivati i češljati se moraju sama, kite si pletu dievojčice jedna drugoj, a na molitvu je netrebam nikada opominjati, to sami rado čine jer sam je na to već od početka priučivala. — Ono okolo ciganenja sa tudjom diecom netrpim, u svoje vrieme čednu igru dopuščam. U zi-mi moraju k knjigam, — katekizmuša je svaki dan sama izpitavam. U lietu moraju k marhi i na dielo, koliko imadu vriemena izvan škole. Ako neposluhnu, pri meni nema molbe: gore za tramom u sobi je za-tektnjena brezova teca, nju samo čvrsto po-zovem u pomoć, ali je riedko kad treba. Sa opravom moraju deca takodjer red dr-žati. Ako dečko na hlačah gumba zgubi, on-da neide tak kak pri susedu, gde si je naj-stariji samo nožom luknju na hlačah vre-zal i traka prek prepeljaj, pak je onda tak dva tjedna okolo hodaj, kak da je iz zraka

čisto novi lasi zrasli na lubanji. Ovo pako po jednoj folične farbe mazili postigel je Bog zna ni li je i ovo, samo jedan reklam ni glas takaj.

Puntanje prigodom pučke skupštine.

Vu Čakovcu augustuša 27 dneva pri-godom obdržavajuće skupštine jedna mala sociališka puntanja bila jesu takaj. Na sreću samo vu malož meri, tak da vnogi samo drugi dan čuli jesu od njih. Najmre po do-końčanju govorah, jeden sabolski deić je zakričal, da Abcug Kossuth! Nego ovo ab-cugovanje je jako kratko vreme trpelo, ar su ga napali i pri njem bivšom marelom skojom se bil branil, su njemu iz ruk vzeli i na lastoviti njegovi pleći su spotrli. Na njegovu sreću poleg bivši redari su ga os-lobodili od vekeš pogibelji, odegnali su ga vu Zrinyi zvano veliku oštariju, odkud sa-mo po noći mogel je oditi pokedob se tak bil izkazal. Drugo prikazivanje na večer od devetog vuri vu kafani se pripetilo. Uredili su pako troje varaždinska gospoda, koji vu pijanosti, Magjarskoga orsaga i Kossutha su abcgurali, ove takaj jedino samo redarstvo je oslobodilo, odegnalo je nje k sudu, gde kotarski veliki sudac na peneznu kaštigu od-sudil je magjarske neprijatelje

Ciganski konj.

Do vezda se naveke tak pripećalo, da cigan je bil taj, koj je iz naj falešem na-činom došel do konja. Danas pako vre i na cigane su došla zla vremena. Tak se jesu tužili Kalányos Jožef i Bogdan Jožef dráva-csányi koritarski cigani žandarom. Pripo-vedali su njim, da augustuša 22. dneva v zorju vu drávacsányi šumi na paši bivaju-će Kalányos i Bogdan Jožefa njihove konje nekakov nevaljani človek po noći je odeg-nal. Velikoga kvara je njim vćinil, ar jeden je vreden 70. drugi pako 40 korun. Žan-darstvo na temelju ovem je počelo iskati, nego samo tuliko su bili za zvedili, da ko-nje med kuruzami do varaždinskoga mosta, odonut pako prek mosta vu Horvatski or-sag otišel je žnjimi tolvaj.

Jeden ablegat za glada trpeće.

Vu békésvármegjinskem Gyula varašu je velika nevolja. radi toga varaša njihov

opal. To ja nebi mogla gledati. Gumba pri-šijem i razderano zakrparam odmah, do tog vriemena m niti nezkipi niti se mi zafrig neposmodi. Dievojke si moreju svoju odieću same u redu držati, jer kad mogu žlicu u ruki držati, zakaj nebi mogle i iglu.

Dieca mi moraju uvijek čista biti. — Ako je koj zamazani na opravi, licu ili na rukah, taj mi nedođe k stolu, on dobi na klupi pri peći iz maćkinje zdelice jesti. To njim nikaj neškodi a svriemenom mi budu zahvalni i budu za me molili »otec naš« za to, šta sam ih na red priučala.

Tako! — Sad me poznate! Moja reć-nica je: »Red mora biti ne samo ugarskom kraljestvu već i u svakoj seljačkoj kući!« — Ali sad sam se malo predugo zabrbrala — još mi se zafrig zgori. —

Z bogom! — I ona ode u kuhinju. — No, kak vam se dopada Ožegovica? — Oštra je, jeli? Skoro i malo preoštra, ali mozbit to nikaj neškodi.

Em. Kollay.

ablegat K. Schiffert Jožef za glada trpeće po-moć, je prošnju podigel i varaško tanaćnič-tvo je na to vzel, da naj šest vagon kuru-ze kupi i med siromake razdeli. Varoš po-kehdb se porcija ne plaća nema penez. Pi-tanje su sada ovak odrešili, da za kuruzu potrebne peneze Schiffert posudi varašu.

Iz devojčicami trgovinu terajući redari.

Na glasovite nevjorske redare, odurna njihova dela dohadjaju na svetlo, sada ovo zadnje vreme. Zeznalo se, da od redarov vekša stran, s nedužnimi devojčicami trgo-vinu teraju. Vu minućem mesecu vnogo dvanajst i trinajst ljet stari devojčić zginulo je vu Nevjorku. Vu dvojnosti bivajući rodi-teljev na njihovu tužbu, iztragu je podiglo redarstvo i iztraga se strahovitim uzpjehom dokončala. Na to su došli, da zginutu decu redari vu svoju grešnu hižu k sebi su pri-vabili i onda su nju tam prodali. Devojčić tergovac je redarski glavar. Masterson jeden naj vještniši redar, koj vre od deset ljet nosi mudroga kaputa. Ovaj človek si je vre imetka spravil iz onih penez koje po zlo-čestim putu, iz dećinjega dohodka si je spravi-l. Vre višekrat je bil zbog toga zatuženi, nego njegovi predpostavljeni, su ga tak radi imeli, da nisu verovali onim tužbama, koje su proti njemu podigovene bile. Sada med-jutim vsi oni grešni čini njega teršili i zato je njega sud na osem ljet trpeću vuzu od sudil.

Goruće polje.

Bodrogköz poljodelavnoga puka je ve-lika nesreća dostigel. Nagy i Kis Rosvágy obćinah vu njihovem hataru vužgalo se ro-dno polje, koje vu onoj okolici je naj rod-neše, i na dve tri jezer katraliških mekol unišćuje vre od nekuliko dnevoj. Iz Sátor-alyaujhelya su vre višekrat soldati van bili došli na pogibelno mesto, nego oženj opet i opet nastane i to vsigdar na drugem me-sto. Strašno velikoga kvara osobito Miklós Béla, Fuchs Emil i Lindenbaum vlasteline i cele okolice poljodelavni ljudi podnašaju.

Hižni tolvaj.

Bendeković Jožef ormoški krčmar spa-zil je, da od nekojega vremena iz žnjegove pivnice nekak bolje minjava flašenska piva i žganica, nato ni se znal zmisliti, da iz kakvom prilikom i komu je mogel poslužiti minjenu pitvinu. Zbog toga je sumjtiti po-ćel, da vu njegovu pivnici nekakov nepoz-vani gost gospodari. Njegova sumnja nije bila bez temelja, ar augustuša 22 dneva ravno je za drubiščil svojega lastovitoga slugu Pepot Jožefa, kada je vu štali med slamo hotel skriti jednu pol drugo liternu flašu, koj onda je i pripoznal, da vre od davna krade ovak svojega gospodara prazne flaše pako skrivoma lepo vsigdar je nazad namestil.

Zarućenja.

Margitai Jožef čakovečke preparandije direktora k ćerku Zeniku zaručil si je bol-dogfai Farkas Lajos, Festetics Jenő grofa gospodarstveni činovnik.

Hild László nikinejski iz Šlavonie u-ćitelj zaručil si je Gresz Emiliju nikinejsku naućiteljicu, Gresz Alajos preločkoga fiskala njegovo kćerko.

Zbranje školnika.

Vu Felsőmihályfalvašku sprazenu r. kath. školničko mesto, Purics Rezső prep-arandirani učitelj i za jedno orgulista je ize-bran.

Maggi FÉLE leves- és étel- izesítő

páratlan a maga nemében és régóta jól bevált szer, hogy gyenge- leveseknek, mártásoknak főzelékeknek stb. egy pillanat alatt meglepő jó és erőteljes ízt adhasson Néhány csepp elegendő.

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogeriában. 534 36—

Üvegecskében 50 fillértő kezdve. Eredeti üvegecskék olcsóbban utántölthetnek.

MAGGI-kitüntetések: 5 nagydíj, 32 aranyérem, 6 díszoklevél, 7 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kívül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világlkiállításokon. Maggi Gyula bírálótag

Gabona árák. — Ciena žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.40 —
Rozs	Hrž	11.50 —
Árpa	Ječmen	11.50 —
Zab	Zob	12.00 —
Kukoricza uj	Kuruza novn	12.00 —
Fehér bab uj	Grah beli	20.30 —
Sárga „ „	„ žuti	17.10 —
Vegyese „ „	„ žmžšm	16.35 —
Kendermag	Konopljeno seme	21.00 —
Lenmag	Len	18.00 —
Tökmag	Koščice	20.00 —
Bükköny	Grahorka	14.00 —

Keill-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur” fénymáz 90 fillér.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyán, — Horvát A. Varazsdon.

MOLNAR és PINTÉR

Budapest, V., Lipót-körut 13.

Vezérképviselő a világhírű

Báchfold-Crauzi-féle Benzínmotor-
Locomobil és

Szivógáz-generator motorainak

Legelőszőbb jelenkori üzem óra-lőerőnkénti üzemköltség
08-2 fillérig garautálva. — Legnagyobb biztonág. Teljesen
vezélytelen. — Hatóságí engedély szükséges. — Azonnal
üzembe vehető és leállítható, gépészfütt felesleges. — Költ-
ségvetés, árjegyzék bérmentve.

Ügynökök kerestetnek és jól díjaztatnak.

Bővebbet

Molnár és Pintér

cégnél

Budapest, V., Lipót-körut 13.

996 2-4

Globus
tisztító kivonat
971

385 vh. 905. Arverési hirdetemny.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy vagyonbukott Büchler Mór csődtömegéhez tartozó követelések a perlaki kir. járásbírósnak 1905. évi V. 266/1 sz. kiküldő végzése folytán Perlakon a község házában 1905. szeptember hó 16-án d. e. 8 órakor megtartandó árverésen készpénzfizetés mellett elárvereztetni fognaks, zük- ség esetén becsáron alul is.

Árverési feltételek:

1. Kikiáltási ár a követelések összege: 1116 kor. 14 fill.

2. Az árverés tárgyát képező követelések egytételben adatnak el készpénz fizetés mellett.

3. A csődtömeg az eladandó követelések valóságáért és behajthatóságáért szavattosságot nem vállal.

4. A árverési feltételek a csődtömeg-gondnok Grész Alajos perlaki ügyvéd urnál megtekinthetők bárki által.

Perlakon, 1905. szept. 6.

NÉMETH ANDOR,
kir. jbrtos, végbr.

== A ==
„MŰVELTSÉG

KÖNYVTÁRÁNAK”

ELSŐ KÖTETE

A TECHNIKA VIVMÁNYAIRÓL

MÁR
MEGJELENT.

Megrendelhető:

fischel fülöp

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében,

Csáktornyán.

Pályázati hirdetemny.

Alsódomborui községi iskolánál rendszeresített

TANITÓNÓI állásra

ezennel pályázatot hirdetnek. Javadalma előleges havi rész-
letekben évi 800 K. fizetés, egy szobás természetbeni lak-
kás, ennek hiányában 120 K. lakbér. — Horvát nyelv bi-
rása kívánatos. Oklevéllel felszerelt kérvények f. évi szept.
hó 21-ig hozzám nyujtandók be. A választás szept. 24-én
ejtetik meg. Az állás f. évi október hó 1-én elfoglalandó.

Alsódomborun, 1905 évi szept. hó 3.

CZIMERMAN FERENC,
isk.-széki elnök.

606 1-1

Schicht-szappan!

(„Szarvas” vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mosási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Aussigban bárkinek, a ki bizonyítja, hogy szappana a „Schicht” névvel, valamely káros koveréket tartalmaz.

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipólisztifoszer

2727 sz. 1905.

I. Arverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bernyák Károly végrehajthatónak, Magyarics István és neje Györi Paula elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a kielégítési árverés 392 k. 30 f. tőke, ennek 1905. évi január hó 19-tól járó 5 % kamatai 18 k. 70 fill. zálogjog előjegyzési, 26 k. 70 f. 33 k. 80 f. 18 k. 60 f. 15 k. 30 f. végrehajtási kérelmi, 12 k. 10 f. végrehajtás fogantatási 16 k. jelenlegi és még felmerülendő költségei kielégítése végett a végr. törv. 144 és 146 §. értelmében elrendeltetvén — a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. járásbíróóság területén levő csáktornyai 1298 tkv. 341/a/1/b/1/3/a hrsz. a. 75 ööl területű legelő és erdő 2093 kor. kikiáltási árban és a csáktornyai 573 tkv. 366/b hrsz. a. 826 ööl területű belsőségtől és épületekből Magyarics Istvánnét illető 1/2 része 399 k. kikiáltási árban

1905. évi szept. hó 25. napjának d. e. 10 órája

a csáktornyai kir. jbiróság tkvi osztályánál Dr. Hajos Ferenc ügyvéd vagy helyett. közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig 209 k. 30 f., 39 k. 90 f.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 45 nap alatt a harmadikat ugyanattól 75 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni. 505

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyan, 1905. évi július hó 15.

Szőlő-sajtók, Gyümölcs-sajtók

„HERKULES” kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek

Teljesen felszerelt szűretelő készülékek al-

andóan és kocsira szerezve

Lé-sajtolók, bogzó őrlők.

Hozáló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek.

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA”-permetezők: szőlők, gyümölcsfák, komló- és szegecs permetezésére.

SZŐLŐ-EKÉK gyártanak és szállítanak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

WIEN, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és vizontárusítók kerestetnek.

MÉHES ELADÁS.

A stridó-farkashegyi állami szőlőtelepen egy öt családból álló méhes, mely áll négy kap-tár és egy kasból méhházzal együtt jutányos áron eladó. Bővebbet ugyanott. 998 3-3

Bármínemű könyvkö-

tészetí munkát elvállal, gyorsan és pontosan készít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkötészete Csáktornyan.

Eladó ház.

A Wlassics utcában egy jóforgalmu péküzlettel biró, és évi 2100 korona jövedelmet hozó H Á Z azonnal eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 503 2-2

Német nyelvtanítónő

ajánlkozik. 508 1-1

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Egy jó erkölcsű fiu TANULÓNAK felvétetik

Rosenberg Lajos

pék-műhelyében Csáktornyan